

[Pinholt.]

deri, at man vælger to Forsamlinger ved almindelig Valgret, hvoraf den ene skal have Tilsyn med den anden. Dette synes at være formaalsløst. Det kan ikke være rigtigt, at man af to Forsamlinger, som vælges samme Dag af de samme Vælgere, giver den ene Tilsynsmyndighed med den anden. Den Linie, man hidtil har fulgt — og navnlig ogsaa indledet — fra konservativ Side, er den, at den kommunale Forsamling, som skal have Tilsyn med den underordnede, vælges ved indirekte Valg, men af Valgmænd, som er valgt ved almindelig Valgret. Derigennem kommer Vælgerne fuldt ud til deres Ret, og det vilde have været muligt for det konservative Folkeparti, hvis det vilde have været ind paa den Vej, at være kommet i Forhandling med Venstre her i Folketinget herom, idet jeg ved et af Udvalgsmøderne udtalte, at det forekom mig meget betænkeligt, og jeg forstod ikke, at de Konservative vilde gaa bort fra den indirekte Valgmaade. Men det afviste man fra konservativ Side.

Men der er ogsaa et andet Spørgsmaal i denne Sag, som er af meget stor Betydning. Man maa huske, at Amtet udgøres af en Række selvstændige Kommuner, og man fratager nu den enkelte Kommune den Stilling, som den har haft indenfor Amtsrådet. Hvis man f. Eks. ser paa Statssamfundet, saa vil man se, at i Amerika har hver Stat i Senatet en Repræsentation af 2, uanset om det er en stor eller en lille Stat, i Svejts er det det samme, hver Kanton har, tror jeg; 2 Medlemmer i Senatet eller det, der svarer til Senatet. Dette er noget, som man nu forlader for Amtsrådenes Vedkommende. Her har man hidtil givet hver Kommune 3 Valgmænd, det kunde man maaske have reduceret til 2, og saa kunde man have udvidet Valgmændenes Antal til det almindelige Valg af Amtsrådsmedlemmer. Jeg betragter det som en Uret mod mange af de enkelte Kommuner, thi der er mange Kommuner, som omspænder store Landomraader, men har et meget lille Folketal, og det er fuldt ud i Overensstemmelse med Grundloven, at man giver dem en Fortrinsstilling; det gør man ogsaa ved Folkevalg i Henhold til Grundloven. Det er en Uret, at man ikke giver disse Kommuner, som har et stort Omraade, men et meget lille Folketal, en Fortrinsstilling derved, at de paa Forhaand skal have en eller to Repræsentanter.

Det er et fuldkomment Brud med Fortiden, der her finder Sted, og jeg maa sige, at det ærede Medlem Hr. Fisker —

jeg ser ikke det ærede Medlem her i Salen i Øjeblikket — i Dag er Sejrherrén. Han har besejret de Konservative, og han har saamænd ogsaa for en Del besejret de Radikale. Han staar som Sejrherrén. Han ser efter min Mening meget godt, at det kunde have været rimeligt, at den enkelte fattige Kommune, som har et stort Omraade, men et forholdsvis lille Folketal, har en særlig Repræsentation, men han ser ogsaa, at hans politiske Parti har det største Vælgertal i de store Stationsbyer og nu faar en efter min Mening uberettiget Overvægt over de mindre Kommuner. Han er Dagens Sejrherrén, og det er ikke det ærede Medlem Hr. Ole Bjørn Kraft, der har vundet noget; han staar i Virkeligheden som Nederlagets Mand. Men det er den kloge Maade, hvorpaa det ærede Medlem Hr. Fisker har ført Forhandlingerne, der har bragt det socialdemokratiske Parti Sejren; og den er fuldkommen. Jeg ønsker det konservative Folkeparti til Lykke med, at det har foretaget en saadan Svingning. Det eneste konservative, der er bevaret ved Amtsrådsvalgene, er, at man har sørget for, at Amtsrådet's Formand, som er kongevalgt, beholder sin Stemmeret. Det har ikke meget at betyde, thi nu har vi en socialdemokratisk Regering, der kan udnævne Amtmænd, som kan stemme i den Retning, de ønsker. Saa den Konservatisme er ikke meget værd. Men det er det eneste, og derfor vil jeg sige, at jeg lykønsker det konservative Parti til, at det fuldstændig har forladt den egentlige, faste Udvikling i den landkommunale Ordning. Men jeg maa sige, at man har ogsaa set, at de Mænd indenfor Partiet, som virkelig har Livsforbindelse med det landkommunale, ikke vil være med, de er gaaet imod og har stillet deres eget Forslag. Derfor vil jeg ogsaa raade mit Parti til at stemme nej til dette Lovforslag.

Det betyder ikke noget egentlig demokratisk, det betyder bare, at man flytter Magten ind paa et meget snævert Omraade ved den almindelige Valgret, man giver, hvorved smaa Kommuner i Omraader med stort Folketal faar en Overvægt baade i Henseende til det Tilsyn, der skal øves, og i Henseende til den betydelige Myndighed, Amtsrådet har med Udlægning af Veje med mere i disse smaa Kommuner. Vi kender godt fra gammel Tid, da vi havde den privilegerede Valgret, hvordan dette kunde falde. Jeg vil anbefale, at man stemmer imod dette Lovforslag, fordi det betyder en Uret, og fordi man øver en